

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
AKADEMINĖS ETIKOS IR PROCEDŪRŲ KONTROLIERIUS
SPRENDIMAS**

**DĖL LIETUVOS SVEIKATOS MOKSLŲ UNIVERSITETO VALDYMO ORGANŲ
VEIKSMŲ**

2016 m. sausio 4 d. Nr. SP-1

Vilnius

Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolierius (toliau – Kontrolierius), vadovaudamasis Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 18 straipsnio 1 dalimi ir Lietuvos Respublikos Seimo 2011 m. rugsėjo 15 d. nutarimu Nr. XI-1583 „Dėl Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos įsteigimo ir Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos nuostatų patvirtinimo“ patvirtintų Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos nuostatų 13 punkto 1 papunkčiu ir išnagrinėjęs Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnyboje (toliau – Tarnyba) 2015 m. rugpjūčio 24 d. gautą pareiškėjo I. M.¹ (nurodyti nuasmeninti duomenys – mūsų) (toliau – Pareiškėjas) skundą (toliau – skundas) ir Pareiškėjo, Lietuvos sveikatos mokslų universiteto (toliau – LSMU) ir Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos pateiktą informaciją,

n u s t a t ė:

Pareiškėjas skundžia LSMU Tarybos ir LSMU Senato veiksmus ir prašo:

„rekomenduoti Lietuvos Sveikatos Mokslų Universiteto Tarybai atšaukti savo 2015-04-24 sprendimą Nr. 3-3; ir

rekomenduoti Lietuvos Sveikatos Mokslų Universiteto Senatui atšaukti savo 2012-10-05 sprendimą Nr. 23-01; ir

rekomenduoti Lietuvos Sveikatos Mokslų Universiteto bendruomenei kuo skubiau surengti rinkimus į LSMU Tarybą, ir

---

¹ Kontrolieriaus sprendimo tekste „pareiškėjas“ apibendrintai, nesiejant su pareiškėjo lytimi, vadinamas vyriškosios giminės daiktavardžiu

rekomenduoti Lietuvos Sveikatos Mokslų Universitetui nukelti Universiteto rektoriaus rinkimo konkursą laikotarpiui iki bus suformuota naujos kadencijos Universiteto taryba, ir viešinti nustatytus akademinės etikos ir procedūrų pažeidimo atvejus Lietuvos Sveikatos Mokslų Universitete.“ (kalba – netaisyta).

I. Dėl LSMU Tarybos patvirtinimo

Pareiškėjas skunde nurodė, kad „2010 m. Tarybos sudėtyje buvo 3 (trys) profesoriai skirti LSMU „dėstytojų ir mokslo darbuotojų“ <...> 1 profesorius skirtas LSMU „administracijos ir kitu darbuotoju“ <...> 1 profesorius skirtas „švietimo ministro kartu su LSMU senatu“ <...> 1 asmuo skirtas LSMU studentų atstovybės <...> ir 5 asmenys buvo skirti paties ministro <...>“.

Skunde taip pat nurodoma, kad 2012-10-05 LSMU Senato nutarimu Nr. 23-01 „Dėl jau Senato skirtų Universiteto Tarybos narių patvirtinimo“ (toliau – Senato nutarimas) buvo patvirtinta Tarybos sudėtis, kurios sudarymo tvarka prieštarauja Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 7, 10, 12, 17, 19, 20, 21, 22, 23, 43, 44, 47, 48, 51, 55, 57, 66, 69, 70, 71, 73, 75, 95 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo (Žin., 2012, Nr. 53-2639) (toliau – 2012 m. MSĮPPI) 24 str. 4 d.

Taryba 2015 m. rugsėjo 11 d. raštu Nr. S-359 kreipėsi į LSMU rektorių ir LSMU senato pirmininką, prašydama:

„1. nurodyti asmenis, kurie Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2010 m. rugsėjo 30 d. įsakymu paskelbtoje Lietuvos sveikatos mokslų universiteto taryboje (toliau – Taryba) buvo paskirti iš dėstytojų ir mokslo darbuotojų, kaip nurodyta 2012 m. balandžio 24 d. Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 7, 10, 12, 17, 19, 20, 21, 22, 23, 43, 44, 47, 48, 51, 55, 57, 66, 69, 70, 71, 73, 75, 95 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo (toliau – Įstatymas) 24 straipsnio 4 dalyje, ta apimtimi, kurioje nustatyta, kad „Senatas (akademinė taryba), nesilaikydamas (nesilaikydama) šiame įstatyme nustatytos aukštosios mokyklos tarybos sudarymo tvarkos, gali patvirtinti valstybinės aukštosios mokyklos tarybos nariais narius, jau skirtus iš dėstytojų ir mokslo darbuotojų.“ (pabraukta – mūsų);

2. nurodyti asmenis, kurie Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2010 m. rugsėjo 30 d. įsakymu paskelbtoje Taryboje studentų atstovybės ar visuotinio studentų susirinkimo (konferencijos) buvo paskirti:

2.1. iš studentų;

2.2. iš švietimo ir mokslo ministro kartu su aukštosios mokyklos senatu (akademinė taryba) pasiūlytų asmenų ir asmenų, nepriklausančių aukštosios mokyklos personalui ir studentams, kaip

nurodyta Įstatymo 24 straipsnio 4 dalyje, ta apimtimi, kurioje nustatyta, kad „Studentų atstovybė, jeigu jos nėra, – visuotinis studentų susirinkimas (konferencija) gali patvirtinti valstybinės aukštosios mokyklos tarybos nariu nari, jau skirtą iš studentų. Valstybinės aukštosios mokyklos tarybos nariais iš švietimo ir mokslo ministro kartu su aukštosios mokyklos senatu (akademine taryba) pasiūlytų asmenų ir asmenų, nepriklausančių aukštosios mokyklos personalui ir studentams, senatas (akademine taryba) gali patvirtinti atitinkamai 3 arba 4 tarybos narius, studentų atstovybė, jeigu jos nėra, – visuotinis studentų susirinkimas (konferencija) – vieną tarybos nari.“ (pabraukta – mūsų). Taip pat prašau pateikti studentų atstovybės ar visuotinio studentų susirinkimo (konferencijos) vieno tarybos nario patvirtinimą pagrindžiantį dokumentą.

3. Nurodyti asmenis, kurie Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2010 m. rugsėjo 30 d. įsakymu paskelbtoje Taryboje buvo paskirti iš švietimo ir mokslo ministro kartu su aukštosios mokyklos senatu (akademine taryba) pasiūlytų asmenų ir asmenų, nepriklausančių aukštosios mokyklos personalui ir studentams, kaip nurodyta Įstatymo 24 straipsnio 4 dalyje, ta apimtimi, kurioje nustatyta, kad „Valstybinės aukštosios mokyklos tarybos nariais iš švietimo ir mokslo ministro kartu su aukštosios mokyklos senatu (akademine taryba) pasiūlytų asmenų ir asmenų, nepriklausančių aukštosios mokyklos personalui ir studentams, senatas (akademine taryba) gali patvirtinti atitinkamai 3 arba 4 tarybos narius <...>“.

LSMU 2015-09-18 raštu Nr. DVTZ-1425 atsakė, kad **iš dėstytojų ir mokslo darbuotojų** buvo skirti: 1) Rūta Jolanta Nadišauskienė (Lietuvos sveikatos mokslų universiteto profesorė), 2) Saulius Petkevičius (Lietuvos sveikatos mokslų universiteto profesorius), 3) Juozas Pundzius (Lietuvos sveikatos mokslų universiteto profesorius), 4) Henrikas Žilinskas (Lietuvos sveikatos mokslų universiteto profesorius), 5) Vilius Jonas Grabauskas (Lietuvos sveikatos mokslų universiteto profesorius); „**iš studentų** <...> buvo skirtas Linas Leonas, o **iš švietimo ir mokslo ministro kartu su aukštosios mokyklos senatu (akademine taryba)** pasiūlytų asmenų ir **asmenų, nepriklausančių aukštosios mokyklos personalui ir studentams** studentų atstovybė patvirtino dr. Joną Milių (pridedama LSMU Studentų atstovybės 2012-10-01 prašymo kopija). <...> iš švietimo ir mokslo ministro kartu su aukštosios mokyklos senatu (akademine taryba) pasiūlytų asmenų ir asmenų, nepriklausančių aukštosios mokyklos personalui ir studentams buvo šie asmenys (2012 m. patvirtinti LSMU tarybos nariais): Donatas Stakišaitis, Egidija Vaicekauskienė, Rūta Vainienė, Vytautas Šileikis.“

2012 m. MSĮPPI 24 str. 4 d. nustatyta, kad „Senatas (akademine taryba), nesilaikydamas (nesilaikydama) šiame įstatyme nustatytos aukštosios mokyklos tarybos sudarymo tvarkos, gali patvirtinti valstybinės aukštosios mokyklos tarybos nariais narius, jau skirtus iš dėstytojų ir mokslo

darbuotojų. Studentų atstovybė, jeigu jos nėra, – visuotinis studentų susirinkimas (konferencija) gali patvirtinti valstybinės aukštosios mokyklos tarybos nariu narį, jau skirtą iš studentų. Valstybinės aukštosios mokyklos tarybos nariais iš švietimo ir mokslo ministro kartu su aukštosios mokyklos senatu (akademine taryba) pasiūlytų asmenų ir asmenų, nepriklausančių aukštosios mokyklos personalui ir studentams, senatas (akademine taryba) gali patvirtinti atitinkamai 3 arba 4 tarybos narius, studentų atstovybė, jeigu jos nėra, – visuotinis studentų susirinkimas (konferencija) – vieną tarybos narį. Nepatvirtintų valstybinės aukštosios mokyklos tarybos narių įgaliojimai nutrūksta atitinkamai nuo senato (akademinės tarybos) ir studentų atstovybės arba visuotinio studentų susirinkimo (konferencijos) sprendimų priėmimo dėl naujos tarybos patvirtinimo. Trūkstanti valstybinės aukštosios mokyklos tarybos nariai renkami ir skiriami vadovaujantis šiuo įstatymu.“ (pabraukta – mūsų).

Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2010 m. rugsėjo 30 d. įsakymu Nr. V-1656 „Dėl Lietuvos sveikatos mokslų universiteto tarybos“ (toliau – 2010-09-30 Įsakymas) švietimo ir mokslo ministras paskelbė „<...> šios sudėties Lietuvos sveikatos mokslų universiteto tarybą:

2.1. skirtas Lietuvos sveikatos mokslų universiteto studentų atstovybės – Linas Leonas, Lietuvos sveikatos mokslų universiteto studentų atstovybės atstovas;

2.2. skirti Lietuvos sveikatos mokslų universiteto dėstytojų ir mokslo darbuotojų:

Rūta Jolanta Nadišauskienė, Lietuvos sveikatos mokslų universiteto profesorė;

Saulius Petkevičius, Lietuvos sveikatos mokslų universiteto profesorius;

Juozas Pundzius, Lietuvos sveikatos mokslų universiteto profesorius.

2.3. skirtas Lietuvos sveikatos mokslų universiteto administracijos ir kitų darbuotojų – Vilius Jonas Grabauskas, Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Medicinos akademijos kancleris, profesorius;

2.4. skirtas švietimo ir mokslo ministro kartu su Lietuvos sveikatos mokslų universiteto senatu – Henrikas Žilinskas, Lietuvos sveikatos mokslų universiteto profesorius;

2.5. skirti švietimo ir mokslo ministro:

Jonas Milius – Nacionalinio maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo instituto direktorius;

Donatas Stakišaitis – Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos prie Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos, Iki klinikinių ir klinikinių tyrimų skyriaus vedėjas;

Egidija Vaicekauskienė – Žemės ūkio bendrovės „Nematekas“ direktorė;

Rūta Vainienė – Lietuvos laisvosios rinkos instituto prezidentė;

Vytautas Šileikis – Kauno prekybos, pramonės ir amatų rūmų generalinis direktorius. <...>“

Senatas, vadovaudamasis MSIPPI 24 str. 4 d., nutarė patvirtinti „<...> jau skirtus, universiteto tarybos narius – dėstytojus ir mokslo darbuotojus:

- 1.1. Rūtą Jolantą Nadišauskienę, Lietuvos sveikatos mokslų universiteto profesorę;
- 1.2. Saulių Petkevičių, Lietuvos sveikatos mokslų universiteto profesorių;
- 1.3. Juožą Pundzių, Lietuvos sveikatos mokslų universiteto profesorių;
- 1.4. Vilių Joną Grabauską, Lietuvos sveikatos mokslų universiteto profesorių;
- 1.5. Henriką Žilinską, Lietuvos sveikatos mokslų universiteto profesorių; <...>“

Tuo pačiu Senato nutarimu buvo nutarta patvirtinti „<...> jau skirtus, universiteto tarybos narius, nepriklausančius universiteto personalui ir studentams:

- 2.1. Donatą Stakišaitį – Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos prie Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos, Ikiklinikinių ir klinikinių tyrimų skyriaus vedėją
  - 2.2. Egidiją Vaicekauskienę – Žemės ūkio bendrovės „Nematekas“ direktorę;
  - 2.3. Rūtą Vainienę – Lietuvos laisvosios rinkos instituto Strateginių projektų vadovę, specialiąją ekspertę;
  - 2.4. Vytautą Šileikį – Kauno prekybos, pramonės ir amatų rūmų generalinį direktorių.
3. Paveisti Lietuvos sveikatos mokslų universiteto senato pirmininkui Viliui Jonui Grabauskui paskelbti universiteto tarybos sudėtį, į kurią taip pat įeina studentų patvirtinti nariai – Jonas Milius ir Linas Leonas.“

Iš 2010-09-30 Įsakymo turinio matyti, kad dėstytojai ir mokslo darbuotojai į 2010 Tarybos narius skyrė Rūtą Jolantą Nadišauskienę (Lietuvos sveikatos mokslų universiteto profesorė), Saulių Petkevičių (Lietuvos sveikatos mokslų universiteto profesorius) ir Juožą Pundzių (Lietuvos sveikatos mokslų universiteto profesorius), Lietuvos sveikatos mokslų universiteto administracija ir kiti darbuotojai – Vilių Joną Grabauską (Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Medicinos akademijos kancleris, profesorius), švietimo ir mokslo ministras kartu su LSMU senatu skyrė Henriką Žilinską (Lietuvos sveikatos mokslų universiteto profesorius).

Atkreiptinas dėmesys į LSMU statuto (Lietuvos Respublikos Seimo 2010 m. birželio 30 d. nutarimas Nr. XI-973) 24 punktą, kuris reglamentavo 2010 m. Tarybos sudarymo tvarką. Šio punkto 3 papunkčio, kuriame nustatyta administracijos ir kitų darbuotojų nario rinkimo tvarka, pagrindu galima teigti, kad Vilius Jonas Grabauskas buvo skirtas ne tik administracijos ir kitų darbuotojų, bet ir iš administracijos ir kitų darbuotojų. Tokią poziciją taip pat patvirtina ir prie Tarybos nario Viliaus Jono Grabausko nurodytos administracijos darbuotojo pareigos – Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Medicinos akademijos kancleris. Šių pareigų nurodymas patvirtina Viliaus Jono Grabausko kaip Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Medicinos akademijos

kanclerio (administracijos darbuotojo) paskyrimą atstovauti Taryboje. Tačiau iš Senato nutarimo matyti, kad Tarybos narys Vilius Jonas Grabauskas buvo patvirtintas kaip narys, skirtas „iš dėstytojų ir mokslo darbuotojų“, ir prie pavardės nurodytos LSMU profesoriaus pareigos.

Be to, pastebėtina, kad į 2010 m. Tarybą švietimo ir mokslo ministro kartu su LSMU senatu skirtas Henrikas Žilinskas (Lietuvos sveikatos mokslų universiteto profesorius) Senato nutarimu buvo patvirtintas kaip narys, skirtas „iš dėstytojų ir mokslo darbuotojų“, ir prie pavardės nurodytos LSMU profesoriaus pareigos.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Tarybos narių Viliaus Jono Grabausko ir Henriko Žilinsko atveju, LSMU nepateikė LSMU akademinės bendruomenės narių išreikštos valios, pasirinkimo skirti minėtus Tarybos narius į 2012 m. Tarybą faktą patvirtinančių duomenų, tačiau juos patvirtino Tarybos nariais kaip skirtus „iš dėstytojų ir mokslo darbuotojų“.

Mokslo ir studijų įstatymo 53 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad „akademinę bendruomenę sudaro mokslo ir studijų institucijų studentai, dėstytojai, mokslo darbuotojai, kiti tyrėjai ir profesoriai emeritai.“ „Administracija ir kiti darbuotojai“ nėra akademinės bendruomenės nariai. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad asmenys, „administracijos ir kitų darbuotojų“ skirti į Tarybos narius, negali būti laikomi akademinės bendruomenės skirtais ir akademinės bendruomenės atstovais Taryboje.

Konstitucinis teismas 2011 m. gruodžio 22 d. nutarime pažymėjo, kad „aukštųjų mokyklų akademinės bendruomenės savivalda sietina su inter alia demokratiniiais valdymo principais. Šie principai Konstitucijos 40 straipsnio 3 dalyje laiduojamos aukštųjų mokyklų autonomijos kontekste apima inter alia tiesioginį akademinės bendruomenės dalyvavimą, lemiamą jos įtaką sudarant didžiausius įgaliojimus turinčią (-ias) aukštosios mokyklos valdymo instituciją (-as) <...>“. Taip pat Konstitucinis teismas konstatavo, kad „strateginius ir kitus valstybinės aukštosios mokyklos svarbiausius valdymo sprendimus turėtų priimti toks valdymo organas (taryba), kurio daugumą sudarytų tiesiogiai akademinės bendruomenės skiriami nariai ir kurių sudarant akademinės bendruomenės tiesiogiai paskirti nariai turėtų lemiamą įtaką ir priimant šio organo sprendimus <...>. <...> pagal Mokslo ir studijų įstatymo 20 straipsnio 3 dalį valstybinės aukštosios mokyklos akademinė bendruomenė tiesiogiai gali skirti 3 iš 9 arba 4 iš 11 tarybos narių (vienas tarybos narys yra studentų atstovas, du arba trys – dėstytojų ir mokslo darbuotojų atstovai). <...> Kiti 6 iš 9 arba 7 iš 11 valstybinės aukštosios mokyklos tarybos narių nėra tiesiogiai skiriami akademinės bendruomenės:

– vienas tarybos narys yra skiriamas administracijos ir kitų darbuotojų <...>;

- vieną tarybos narį skiria švietimo ir mokslo ministras kartu su aukštosios mokyklos senatu (akademine taryba) <...>;
- kitus 4 iš 9 arba 5 iš 11 tarybos narių taip pat skiria švietimo ir mokslo ministras iš bet kurių juridinių ir fizinių asmenų pasiūlytų kandidatų, nepriklausančių aukštosios mokyklos personalui ir studentams (inter alia akademinei bendruomenei) <...>“ (pabraukta – mūsų).

Vertinant sisteminiu požiūriu minėto Konstitucinio teismo nutarimo nuostatas, susijusias su akademinės bendruomenės atstovavimu Taryboje, ir jo pagrindu 2012 m. MSĮPPI 24 straipsnio 4 dalyje įtvirtintas nuostatas, pažymėtina, kad Tarybos sudėtis yra aiškiai siejama su akademines bendruomenės atstovavimu. Minėta Konstitucinio teismo pozicija apie tiesiogiai akademinės bendruomenės narių skiriamus narius į Tarybą pabrėžia akademinės bendruomenės pasirinkimo Tarybos nario atžvilgiu svarbą. Tokiu atveju, sudarant Tarybą, svarbu, kad akademinės bendruomenės narių skyrimas į Tarybos narius būtų kilęs iš akademinės bendruomenės valios ir pasirinkimo. 2012 m. MSĮPPI pakeista 20 str. 3 dalis, dėl kurios konstitucingumo 2014 m. pasisakė Konstitucinis teismas, patvirtina ir paaiškina akademinės bendruomenės atstovavimo Taryboje svarbą. Minėto įstatymo 20 str. 3 d. nustatyta, kad „<...> kiti akademines bendruomenės nariai <...> skiria atitinkamai ne daugiau kaip 4 arba 5 narius <...>“ (pabraukta – mūsų). Todėl pagrįstai manytina, kad galimybė patvirtinti Tarybos nariais narius, jau skirtus iš dėstytojų ir mokslo darbuotojų, turi būti grindžiama MSĮPPI pakeistoje 20 straipsnio 3 dalyje nustatytais Tarybos sudarymo principais ir nukreipta į teisėtą Tarybos sudėtį.

Siekdama gauti įstatymų leidėjo išaiškinimą, Taryba 2015 m. spalio 7 d. raštu S-385 kreipėsi į Lietuvos Respublikos Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komitetą, prašydama „pateikti išaiškinimą apie tai, kaip turėtų būti suprantama Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 7, 10, 12, 17, 19, 20, 21, 22, 23, 43, 44, 47, 48, 51, 55, 57, 66, 69, 70, 71, 73, 75, 95 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo (2012-04-24) 24 straipsnio 4 dalyje nustatyta Tarybos narių patvirtinimo procedūra ta apimtimi, kurioje nustatyta, kad „Senatas (akademine taryba), nesilaikydamas (nesilaikydama) šiame įstatyme nustatytos aukštosios mokyklos tarybos sudarymo tvarkos, gali patvirtinti valstybinės aukštosios mokyklos tarybos nariais narius, jau skirtus iš dėstytojų ir mokslo darbuotojų“. Minėto įstatymo 24 straipsnio 4 dalį siejant su Mokslo ir studijų įstatymo (2009-05-12) 20 straipsnio 3 dalimi, kyla klausimas, kaip turėtų būti aiškinamas žodžių junginys „narius, jau skirtus iš dėstytojų ir mokslo darbuotojų“ (pabraukta mūsų). Ar šiuo atveju omenyje turimi iki 2012 m. sudarytos Tarybos nariai: 1) skirti iš asmenų, kurie, be kitų pareigų aukštojoje mokykloje, ėjo dėstytojų ar mokslo darbuotojų pareigas; ar 2) skirti dėstytojų ir mokslo

darbuotojų, kaip buvo nustatyta 2009-05-12 redakcijos Mokslo ir studijų įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje“.

Lietuvos Respublikos Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komitetas atsakydamas į anksčiau minėtą prašymą, 2015 m. lapkričio 10 d. raštu pateikė Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos Teisės departamento nuomonę, kad „vertinant žodžių junginio „nariai, skirti iš dėstytojų ir mokslo darbuotojų“ reikšmę, reikėtų sistemiškai analizuoti visas Mokslo ir studijų įstatymo nuostatas, reguliuojančias aukštųjų mokyklų tarybų sudarymo tvarką. Pažymėtina, kad 2009-05-12 redakcijos Mokslo ir studijų įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyti tik subjektai, įgalioti rinkti (skirti) narius į aukštosios mokyklos tarybą, tačiau nenurodyti asmenys, kurie gali būti renkami (skiriami) į minėtą aukštosios mokyklos valdymo organą. Tačiau būtina atkreipti dėmesį, kad nors įstatymas ir konkrečiai nenustato asmenų, kuriuos gali skirti mokslo darbuotojai ir dėstytojai, pagal bendrus atstovavimo valdymo organuose principus, į aukštojo mokslo tarybą [aukštosios mokyklos tarybą, mūsų pastaba] šie asmenys būtent ir skiria atstovus iš savo tarpo, t. y. mokslo darbuotojus ir dėstytojus, kurie ir atstovauja šios akademinės bendruomenės interesus <...>“ (laužtiniuose skliaustuose pateikta informacija – mūsų).

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, pažymėtina, kad įstatymų leidėjo nustatyta teisė Senatui (akademeinei tarybai) patvirtinti Tarybą, nesilaikant įstatymo 20 str. 3 d. įtvirtintos Tarybos sudarymo tvarkos, nepaneigia pareigos patvirtinti teisėtą Tarybą, t. y. tvirtinant Tarybą turi būti atsižvelgiama į MSĮPPI pakeistoje 20 str. 3 d. įtvirtintus Tarybos sudarymo principus ir Konstitucinio teismo 2011 m. gruodžio 22 d. nutarime išdėstyta poziciją tiek, kad būtų užtikrinamas Tarybos, kurios daugumą sudarytų tiesiogiai akademinės bendruomenės skiriami nariai ir kurią sudarant akademinės bendruomenės tiesiogiai paskirti nariai turėtų lemiamą įtaką ir priimant Tarybos sprendimus (Konstitucinio Teismo 2011 m. gruodžio 22 d. nutarimas).

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad nuo LSMU tarybos patvirtinimo (2012 m.) iki Pareiškėjo skundo pateikimo (2015 m.) apie LSMU tarybos sudėties galimą neteisėtumą Kontrolieriui nebuvo pranešta.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, konstatuotina, kad Viliaus Jono Grabausko ir Henriko Žilinsko patvirtinimas Tarybos nariais 2012 m. LSMU Taryboje prieštaravo Lietuvos Respublikos Konstitucinio teismo 2011 m. gruodžio 22 d. nutarime išplėtotam akademinės bendruomenės savivaldos principui ir MSĮPPI 24 straipsnio 4 dalyje nustatytai Tarybos sudarymo tvarkai.

Pastebėtina, kad Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnyboje buvo atlikta valstybinių aukštųjų mokyklų tarybų sudarymo teisėtumo analizė, kurios

tikslas – išsiaiškinti valstybinių aukštųjų mokyklų tarybų sudarymo ar patvirtinimo procedūras, taikant 2012 m. balandžio 24 d. Lietuvos Respublikos Mokslo ir studijų įstatymo 7, 10, 12, 17, 19, 20, 21, 22, 23, 43, 44, 47, 48, 51, 55, 57, 66, 69, 70, 71, 73, 75, 95 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo nuostatas. Įvertinus aukštųjų mokyklų pateiktus duomenis, nustatyta, kad 8 valstybinių universitetų (iš 13) ir 6 valstybinių kolegijų (iš 13) Tarybos buvo patvirtintos nesivadovaujant MSĮPPI 24 straipsnio 4 dalyje nustatyta tvarka, ta apimtimi, kurioje nustatyta, kad „Senatas (akademinė taryba), nesilaikydamas (nesilaikydama) šiame įstatyme nustatytos aukštosios mokyklos tarybos sudarymo tvarkos, gali patvirtinti valstybinės aukštosios mokyklos tarybos nariais narius, jau skirtus iš dėstytojų ir mokslo darbuotojų“ (pabraukta – mūsų).

II. Dėl LSMU rektoriaus rinkimų

Pareiškėjas skunde nurodo, kad 2010 m. „LSMU Taryba savo kadenciją turėtų baigti 2015 m. rugsėjo 30 d., nes tuomet sueis 5 metų terminas skaičiuojant nuo tarybos suformavimo dienos (žr. Ministro įsakymas). Dabartinį universiteto rektorių – prof. R. Žaliūną - 2010 metų Taryba rektoriumi išrinko 2010-11-26. Tarybos kadencijos pabaigos išvakarėse, nesulaukusi rektoriaus kadencijos pabaigos, tos pačios personalinės sudėties (kaip 2010 metų Taryba) LSMU Taryba 2015-04-24 priėmė sprendimą Nr. 3-3¹² <...>, kuriuo nusprendė surengti universiteto rektoriaus rinkimus ir išrinkti universiteto rektorių naujai 5 metų kadencijai<...>“.

Mokslo ir studijų įstatymo 22 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad „Rektorių (direktorių) renka taryba aukštosios mokyklos nustatyta tvarka“. To paties straipsnio 8 dalyje nustatyta, kad „Rektoriaus (direktoriaus) kadencija – 5 metai. Tas pats asmuo tos pačios aukštosios mokyklos rektoriumi (direktoriumi) gali būti renkamas ne daugiau kaip dviem kadencijoms iš eilės ir ne anksčiau kaip po 5 metų nuo paskutinės kadencijos pabaigos, jei paskutinė kadencija buvo iš eilės antra.“

Mokslo ir studijų įstatymo 32 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad „per 3 mėnesius nuo reorganizavimo pabaigos aukštojoje mokykloje, kuriai pereina reorganizuotos aukštosios mokyklos teisės ir pareigos, šio įstatymo nustatyta tvarka sudaromi nauji aukštosios mokyklos valdymo organai“. Vadovaudamasi tokiu minėto 3 mėnesių termino reikalavimu, Taryba nutarė apie viešą konkursą LSMU rektoriaus pareigoms paskelbti 2010 m. spalio 18 d. (2010-10-05 LSMU Tarybos posėdžio protokolas Nr. 1).

Iš to paties protokolo teksto matyti, kad Tarybos posėdyje buvo svarstytas LSMU rektoriaus ir jo komandos įgaliojimų nutraukimo klausimas. „Prof. V. Grabauskas pristatė Lietuvos sveikatos mokslų universiteto rektoriaus ir jo komandos įgaliojimų nutraukimo tvarkos aprašą“, tačiau „prof.

J. Pundzius pasiūlė nesvarstyti šio klausimo, nes Statutas jį išsamiai reglamentuoja“. Buvo nutarta „dėl Lietuvos sveikatos mokslų universiteto rektoriaus ir jo komandos įgaliojimų nutraukimo tvarkos aprašo pasikonsultuoti su juristais“.

Tarybos 2014 m. birželio 4 d. sprendimu Nr. 4-1 patvirtinto Lietuvos sveikatos mokslų universiteto rektoriaus rinkimų viešojo konkurso būdu organizavimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato „ne trumpesnę kaip 30 dienų Kandidatų dokumentų pateikimo terminą (Aprašo 6 p.), tačiau neįtvirtina viešojo konkurso rektoriaus pareigoms užimti vykdymo termino, t. y. Apraše nenurodyta, ar rektorius kitai kadencijai turi būti išrinktas ir paskirtas iki prieš jį ėjusio pareigas rektoriaus kadencijos pabaigos, ar pasibaigus pastarojo kadencijai. Apraše nenurodyti ir kitų viešojo konkurso organizavimo etapų terminai.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, pagrįstai teigtina, kad nors minėtas viešojo konkurso organizavimas neprieštaravo Aprašo nuostatoms, tačiau tokia viešojo konkurso rektoriaus pareigoms eiti organizavimo praktika, kuomet 2010 m. rugsėjo 30 d. sudaryta Taryba (Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministro 2010 m. rugsėjo 30 d. įsakymas „Dėl Lietuvos sveikatos mokslų universiteto tarybos“ Nr. V-1656) 2015 m. rugsėjo 18 d. išrinko rektorių antrai kadencijai, nesibaigus 5 metų kadencijai, nes rektorius pirmai 5 metų kadencijai tos pačios kadencijos Tarybos buvo išrinktas 2010 m. lapkričio 26 d., suponavo galimybę vienos ir tos pačios kadencijos Tarybai rinkti rektorius pirmai ir antrai kadencijai, taip užkertant kelią kitos kadencijos Tarybai pasinaudoti teise rinkti rektorių.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad rektorius reorganizuotame LSMU buvo išrinktas 2010 m. lapkričio 26 d. penkerių metų kadencijai (kadencijos pabaiga – 2015 m. lapkričio 26 d.), o antrai kadencijai rektorius buvo išrinktas 2015 m. rugsėjo 18 d., t. y. nesibaigus penkerių metų kadencijai. Be to, pastebėtina, kad viešasis konkursas rektoriaus pareigoms užimti paskelbtas 2015 m. balandžio 24 d., o rinkimai įvyko 2015 m. rugsėjo 18 d., t. y. praėjus beveik 5 mėnesiams, o 2010 m. rektoriaus rinkimų atveju, viešasis konkursas paskelbtas 2010 m. spalio 18 d., ir rinkimai įvyko 2010 m. lapkričio 26 d., t. y. praėjus 1 mėnesiui ir 8 dienoms.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, ir įvertinus tokius viešųjų konkursų rektoriaus pareigoms užimti organizavimo terminų skirtumus ir jų (terminų) pagrįstumo stoką, nors viešasis konkursas rektoriaus pareigoms užimti paskelbtas 2015 m. balandžio 24 d. – iki rektoriaus kadencijos pabaigos likus daugiau nei 7 mėn., ir rektorius antrai kadencijai išrinktas 2015 m. rugsėjo 18 d. – iki rektoriaus kadencijos pabaigos likus daugiau nei 2 mėn., tai, kad duomenys, pagrindžiantys būtinybę išrinkti rektorių antrai kadencijai, nesibaigus rektoriaus pirmai kadencijai, Tarnybai

nebuvo pateikti, darytina prielaida, kad Tarybos 2015 m. balandžio 24 d. sprendimas Nr. 3-3 „Dėl viešojo konkurso rektoriaus pareigoms eiti paskelbimo“ yra nepagrįstas.

Vadovaudamasis LSMU etikos kodekso ir kitų LSMU vidaus dokumentų nuostatomis, Kontrolierius Rektoriaus prof. R. Žaliūno veiksmuose, keliant savo kandidatūrą pakartotinai LSMU rektoriaus kadencijai, nesąžiningumo požymių nenustatė.

Kontrolierius, įvertinęs Pareiškėjo ir LSMU pateiktus dokumentus bei teisinį reglamentavimą, atsižvelgdamas į Pareiškėjo skundą ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 18 straipsnio 1 dalimi, 18 straipsnio 12 dalies 1 punktu,

n u s p r e n d ė:

Informuoti Lietuvos sveikatos mokslų universitetą ir Švietimo ir mokslo ministeriją apie Kontrolieriaus nustatytus procedūrų pažeidimus.

Kontrolieriaus sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Akademinės etikos ir procedūrų kontrolierius

Vigilijus Sadauskas